

Keskkonnanhoiu eesmärgid Autovabaduse puiesteel 2021:

1. kasutame korduvkasutatavaid nõusid;
2. sorteerime jäätmeid;
3. pakume tasuta joogivett;
4. söödavat toitu ära ei viska;
5. kasutame taastuvat energiat;
6. kaardistame AVP mõju;
7. katsetame keskkonnasõbralike sündmuste juhendit nii KOVi kui ka korraldajana ning jagame oma kogemust.

Keskkonnahoidlikud materjalid ja ostud

Tegevused	Möödikud/tulemus
<ul style="list-style-type: none"> • Sildid, materjalid ja dekoratsioonid on valmistatud nii, et neid on võimalik korduvkasutada.	<ul style="list-style-type: none"> • AVP lõppemise järel ei ole silte, dekoratsioone jms, mis tuleb ära visata ning mida ei saaks taaskasutada. • Paneme kirja, kui palju ja mida taaskasutasime ning millised uued materjalid valmistasime. • Kaardistame, mis osa inventarist vajab parandamist.
<ul style="list-style-type: none"> • Siltide alusena kasutame "Hoia vahet" tahvleid.	<ul style="list-style-type: none"> • Paneme kirja, kui palju ja mida kasutasime.
<ul style="list-style-type: none"> • Asendame võimalikult palju paberil olevaid materjale (trükised jms) elektrooniliste võimalustega. • Kasutame teadete edastamiseks tahvlit.	<ul style="list-style-type: none"> • Paneme kirja, mitu ekraani ja tahvlit oli kasutusel.
<ul style="list-style-type: none"> • Inventari, materjalide, dekoratsioonide, vahendite tellimisel lähtume vajadusest. • Enne otsime rendivõimalusi ja alles seejärel mõtleme ostmise peale.	<ul style="list-style-type: none"> • Kaardistame, mida ja kui palju kasutasime. • Kaardistame, kus täpselt me erinevat inventari hoiustame. • Kaardistame materjali jäägid.
<ul style="list-style-type: none"> • Printimisel (heakord alal, ohutusjuhend jms) kasutame võimalusel ringlussevõetud paberit või printimist tootmisjääkidele, vanapaberist toodetud paberit.	<ul style="list-style-type: none"> • Paneme kirja, kui palju ja mida kasutasime.
<ul style="list-style-type: none"> • Otsepostituse tellimisel kasutame korduvkasutatavat paberit.	<ul style="list-style-type: none"> • Paneme kirja, mis paber oli, kui palju kulus ja palju maksis.
<ul style="list-style-type: none"> • Meeneid ja kinke jagame siis kui vaja. • Kingitused on söödavad ja praktilised. • Kingituse saajal on võimalus ka	<ul style="list-style-type: none"> • Paneme kirja, kui palju ja mida kasutasime (mitu Tartu 2024 šokolaadi läks jagamiseks jne).

kingitusest loobuda, küsime seda enne kingituse üle andmist.	
--	--

Transport

Tegevused	Mõõdikud/tulemus
<ul style="list-style-type: none"> Kommunikeerime (kodulehel, otsepostitustes jne), et AVP ala vahetusse lähedusse pääseb nii jala, rattaga, autoga kui ka bussiga. 	<ul style="list-style-type: none"> Küsime kohapeal, kuidas AVPle tuldi.
<ul style="list-style-type: none"> Rajame täiendava rattaparkla. 	<ul style="list-style-type: none"> Hindame, kas rattaparklad olid aktiivses kasutuses
<ul style="list-style-type: none"> Paneme Vabaduse puisteele Kaarsilla ning Kroonuaia silla vahele sõitma iseliikuvat bussi, et tagada ligipääs raamatukokku jne. 	<ul style="list-style-type: none"> Mõõdame reisijate arvu, bussi energiakulu, läbitud kilomeetreid.
<ul style="list-style-type: none"> Tutvustame AVP raames erinevaid alternatiivseid liikumisvahendeid, mis teevad linnas liikumise kiireks ja mugavaks ning on keskkonnasõbralikumaks alternatiiviks autole. 	<ul style="list-style-type: none"> Paneme kirja ürituste ja osalejate arvu.
<ul style="list-style-type: none"> Mõõdame korraldusega seotud transporti (ala ettevalmistamine). 	<ul style="list-style-type: none"> Kaardistame läbitud kilomeetrid, kütusekulu.

Energia

Tegevused	Mõõdikud/tulemus
<ul style="list-style-type: none"> Tartu linn kasutab taastuvenergiat. Veendume, et kõik meie partnerid kasutaks linna elektrit. Keelame ära generaatorite kasutamise. 	<ul style="list-style-type: none"> Mõõdame energiakulu. Veendume, et koostööpartnerid ei kasutaks generaatoreid.
<ul style="list-style-type: none"> Valime ise ning palume ka koostööpartneritel valida võimalikult energiasäästlikud lahendused. 	<ul style="list-style-type: none"> Palume tagasisideküsitluses koostööpartneritel kirja panna kasutatava inventari energiakulu.
<ul style="list-style-type: none"> Suurem osa ala inventarist on puidust (st taastuvast energiast) ja/või korduvkasutatav. 	<ul style="list-style-type: none"> Kaardistame inventari mahu ja erinevad liigid.

<ul style="list-style-type: none"> Eelistame võimalusel pumba või taimeriga kätepesujaamu, täidetavad desovahendite anumaid ühekordsetele. 	<ul style="list-style-type: none"> Paneme kirja, mida ja kuidas ise kasutasime. Anname hinnangu, kuidas vastu pidasid, kas saab uuesti kasutada jne.
---	---

Mõju toimumispaigale

Tegevused	Möödikud/tulemus
<ul style="list-style-type: none"> Veendume, et AVP territoorium on sündmuse lõppedes sama heas seisukorras kui enne. 	<ul style="list-style-type: none"> Koostame ülevaate tekkinud kahjust/vigastustest.
<ul style="list-style-type: none"> Kui alale on tekkinud kahju, siis heastame selle. 	<ul style="list-style-type: none"> Paneme kirja, mida tegime, et kahju heastada.
<ul style="list-style-type: none"> Hoiame helitaseme nõuetekohase. Tagame piirkonna elanike öörahu. Öösel kasutame alal ainult turvalisuse tagamiseks hädavajalikku valgust. Muusikat ööseks mängima ei jäta. Ei kasuta ilutulestikku jms vahendeid. 	<ul style="list-style-type: none"> Teeme kokkuvõtte öistest turvaraportitest, kaebustest, kõnedest, pöördumistest LV poole ja numbrile 112.
<ul style="list-style-type: none"> Teavitame AVP toimumisest ning liikluskorralduse muudatustest linlasi, piirkonna elanikke ja ettevõtjaid vastava otsepostitusega. Tagame piirkonna ettevõtjatele ja elanikele ligipääsu nende äridele ja kodudele. 	<ul style="list-style-type: none"> Otsepostitus jõuab postkastidesse jaanipäeva nädalal. Registreerime rahulolematute pöördumiste arvu.
<ul style="list-style-type: none"> Teeme avaliku ideekorje linlaste kaasamiseks. 	<ul style="list-style-type: none"> Toimus mais, laekus 40 ideed. Teeme ürituse järel kokkuvõtte, kui palju ideid realiseerus.
<ul style="list-style-type: none"> Teeme ettevõtjate ideekorje ettevõtjate kaasamiseks. 	<ul style="list-style-type: none"> Toimus mais, laekus 30 ettepanekut. Teostamisse läks neist 7. Hindame ettevõtmiste mõju vastava tagasiside küsitlusega.
<ul style="list-style-type: none"> Toitlustuspakkujad leiame avaliku konkursi korras. 	<ul style="list-style-type: none"> Toitlustajate konkursile laekus 12 sooviavaldust, välja valiti 5.
<ul style="list-style-type: none"> Tänavainventari haljastuse osa kavandatakse koos Kureeritud Elurikkuse projektimeeskonnaga; eksponeeritakse nii looduslikke taimekooslusi kui Eesti 	<ul style="list-style-type: none"> Kokkuvõtte sellest, kui palju liike oli esindatud ning mis neist pärast sai.

Taimakasvatuse Instituudi aretatud kodumaiseid köögivilju	
<ul style="list-style-type: none"> Taimedega tutvumiseks on infomaterjalid ja giidituurid; näitusepindadel eksponeeritakse väljapanekut toidu kasvatamisest 	<ul style="list-style-type: none"> Infomaterjalide hulk Giidituuride arv Osalejate arv
<ul style="list-style-type: none"> Möödame AVP mõju liikluskoormusele. 	<ul style="list-style-type: none"> Autode arv ja kiirused Teekonna pikenemine Jt näitajad

Toitlustus, veekasutus

Tegevused	Möödikud/tulemus
<ul style="list-style-type: none"> Lubame AVP toitlustajatel kasutada ainult pandinõude nõusid. Lisame vastava punkti nendega sõlmitavasse lepingusse. 	<ul style="list-style-type: none"> Kaardistame, kui palju ja mida kasutati, kui tihti pesti, kas midagi läks katki või kaduma jne.
<ul style="list-style-type: none"> Lubame kasutada puidust söögiiristu ning segamispulki. Paneme selle punkti toitlustajatega sõlmitavasse lepingusse 	<ul style="list-style-type: none"> Kaardistame koguse, palume toitlustajatel tagasisideküsitluses mahtu hinnata.
<ul style="list-style-type: none"> Lubame kasutada korduvkasutatavaid kõrsi, pilliroost kõrsi ning spaetikõrsi. Paneme selle punkti toitlustajatega sõlmitavasse lepingusse 	<ul style="list-style-type: none"> Kaardistame koguse, palume toitlustajatel tagasisideküsitluses mahtu hinnata
<ul style="list-style-type: none"> Toitlustaja pakub menüüs ühe taimse valiku. Paneme selle punkti toitlustajatega sõlmitavasse lepingusse 	<ul style="list-style-type: none"> Fikseerime lepingus, et nõue oleks täidetud.
<ul style="list-style-type: none"> Keelame pudelivee müügi ning paigutame alale joogivee punkti. Paneme selle punkti toitlustajatega sõlmitavasse lepingusse 	<ul style="list-style-type: none"> Monitoorime joogipunkti veekulu.
<ul style="list-style-type: none"> Paigutame alale nõudepesujaama, et inimesed saaks isiklikud kaasavõetud nõud ära pesta. Kasutame ökomärgisega nõudepesuvahendit. 	<ul style="list-style-type: none"> Monitoorime veekulu, nõudepesuvahendi kulu.

<ul style="list-style-type: none"> • Toidu pakkumisel lubame kasutada komposteeritavat pabertaskut (võimalusel vastava sertifikaadiga), fooliumit kasutada ei või. • Paneme selle punkti toitlustajatega sõlmitavasse lepingusse 	<ul style="list-style-type: none"> • Teeme kokkuvõtte, milliseid pabertaskuid toitlustajad kasutasid. • Küsime ettevõtjatelt tagasisideküsitluses.
<ul style="list-style-type: none"> • Söödav toit (nagu näiteks üle jäänud praed, portsionid) jagatakse laiali, kasutades selleks AVPI olevat toidukappi. • Paneme selle punkti toitlustajatega sõlmitavasse lepingusse 	<ul style="list-style-type: none"> • Pildistame 1x päevas toidukappi ning fikseerime sealse olukorra.
<ul style="list-style-type: none"> • Soovitame küllastajatel kaasa võtta oma topsi ja oma toidunõud, teeme vastavad sildid vms. 	<ul style="list-style-type: none"> • Küsime toitlustajate tagasisideküsitluses, kas ja kui palju oli inimesi, kes tulid oma isiklike nõudega.
<ul style="list-style-type: none"> • Lisame toitlustajatega sõlmitavasse lepingusse punkti, kus palume võimalusel pakkuda hooajalisest ja mahedast toorainest valmistatud toitu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Teeme pärast AVPd küsitluse, kus palume kirja panna, kas ja milliseid hooajalisi ja mahedaid tooraineid kasutati.
<ul style="list-style-type: none"> • Soovitame toitlustajatel eelistada õiglase kaubanduse põhimõtete järgi toodetud kohvi, teed, suhkrut ja muid toiduaineid ning jooke. • Paneme selle punkti toitlustajatega sõlmitavasse lepingusse 	<ul style="list-style-type: none"> • Teeme pärast AVPd küsitluse, kus palume kirja panna, kas eelistati õiglase kaubanduse põhimõtete järgi toodetud kohvi, teed, suhkrut ja muid toiduaineid ja jooke.
<ul style="list-style-type: none"> • Ei luba kasutada väikepakenditesse pakitud suhkrut, soola, kastmeid, pipart, kohvikoort jne. • Paneme selle punkti toitlustajatega sõlmitavasse lepingusse 	<ul style="list-style-type: none"> • Paneme punkti lepingusse, et ei luba kasutada.
<ul style="list-style-type: none"> • Palume pandinõude teenusepakkujal hinnata, kui palju vett kasutatud nõude pesemiseks kulus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Paneme punkti lepingusse.
<ul style="list-style-type: none"> • Palume pandinõude teenusepakkujal hinnata, kui palju erinevat tüüpi nõusid pesti (kordade arvu järgi). 	<ul style="list-style-type: none"> • Paneme punkti lepingusse.

Jäätmed

Tegevused	Mõõdikud/tulemus
-----------	------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Hangime spetsiaalsed prügikastid, mis lihtsustavad jäätmete sorteerimist. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hangiti 15 prügikasti, mis hõlbustavad jäätmete liigiti sorteerimist ning on korduvkasutatavad.
<ul style="list-style-type: none"> • Teeme külastajatele kodulehekülje ning ka pressiteadete jms kaudu teatavaks AVP keskkonnahoiu reeglid. 	<ul style="list-style-type: none"> • Paneme kirja, millistes kanalites ja millistel kuupäevadel on reegleid tutvustatud. • Küsime tagasisideküsitluses, kas külastajad on AVP keskkonnahoiu reeglitega kursis.
<ul style="list-style-type: none"> • Tagame AVP alal jäätmete liigiti kogumise ja käitlemise: biojätmed, panditaara, segapakend ja segaolme. • Disainime vastavad prügikastid, mis on asjakohaselt märgistatud ning hõlbustavad prügi sorteerimist. 	<ul style="list-style-type: none"> • Regulaarne monitoorimine kohapeal, et hinnata, kuidas sorteerimine on õnnestunud. • Tagasisideküsitluses palume hinnata, kas jäätmete sorteerimine oli külastaja vaates piisavalt mugav ja lihtne.
<ul style="list-style-type: none"> • Toitlustajatelt nõuame jäätmete sorteerimist järgnevalt: <ul style="list-style-type: none"> - segaolmejätmed – must - segapakend – kollane - papp ja paber – sinine - biojätmed – pruun - panditaara – roheline • Paneme selle punkti toitlustajatega sõlmivasse lepingusse. 	<ul style="list-style-type: none"> • Regulaarne monitoorimine kohapeal, et hinnata, kuidas sorteerimine on õnnestunud. • Tagasisideküsitluses küsime hinnangut jäätmete sorteerimise korraldamise tõhususele.
<ul style="list-style-type: none"> • Hangime konteinerid jäätmete liigiti kogumiseks. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leiame pakkumuskutsega sobiva koostööpartneri, kellega sõlmime lepingu. • Palume teenusepakkujal iga kord jäätmete kogus kirja panna/jäätmekäitluse raporti koostada.
<ul style="list-style-type: none"> • Korraldame liigiti kogutud jäätmete nõuetekohase käitlemise. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leiame pakkumuskutsega sobiva koostööpartneri, kellega sõlmime lepingu.
<ul style="list-style-type: none"> • Kaasame jäätmete tõhusaks liigiti sorteerimiseks rohesaadikuid ja vabatahtlikke. 	<ul style="list-style-type: none"> • Paneme kirja, kui palju oli kokku rohesaadikuid ja vabatahtlikke. • Palume neil anda AVP järel jäätmete liigiti sorteerimisele oma hinnang.
<ul style="list-style-type: none"> • Nõustame koostööpartnereid, kuidas oma alal efektiivselt jäätmeid liigiti koguda 	<ul style="list-style-type: none"> • Koostööpartnerid saavad tasuta nõustamist. • Tagasisideküsitluses palume anda nõustamise tõhususele hinnang.
<ul style="list-style-type: none"> • Korraldame oma meeskonnale, koostööpartneritele vastavad infotunnid ja kirjalikud juhised kodulehele. 	<ul style="list-style-type: none"> • Paneme kirja, millised juhised, infotunnid jms toimusid. • Palume tagasisideküsitluses koostööpartneritel hinnata nende efektiivsust.

<ul style="list-style-type: none"> Korraldame vabatahtlikele infotunni. 	<ul style="list-style-type: none"> Ülevaade teemadest, millest räägiti. Osalejate arv
<ul style="list-style-type: none"> Infotund ehitusmeeskonnale Keskkonnohoiupõhimõtete tutvustamine 	<ul style="list-style-type: none"> Osalejate arv
<ul style="list-style-type: none"> Kuvame kõik keskkonnohoiureeglid ka alal taaskasutatavate siltide, ekraanide jms abil. 	<ul style="list-style-type: none"> Paneme kirja, kus oli kuvatud milline info.
<ul style="list-style-type: none"> Ohtlike jäätmete ning vedeljäätmete käitlemiseks palume toitlustajatel endil lahendused leida. Paneme selle punkti toitlustajatega sõlmivasse lepingusse 	<ul style="list-style-type: none"> Paneme lepingusse ning monitoorime pisteliselt, kas kokkulepped peavad.
<ul style="list-style-type: none"> Tagame ala heakorra – sõlmime selleks vastava kokkuleppe. 	<ul style="list-style-type: none"> Ülevaade peamistest probleemidest alal.

Kommunikatsioon

Sihtrühmad	Tegevused	Möödikud/tulemus
Sisekommunikatsioon: Meeskond ja vabatahtlikud	Veendume, et iga meeskonnaliige (sh vabatahtlikud) on AVP rohekavaga kursis, täidab nõudeid ning nõustab vajadusel teisi.	Teeme tagasisideküsitluse, kus küsime tagasisidet ka rohekava täitmisele.
Partnerid, kauplejad, toitlustajad	<p>Koostööpartneritele on kokkulepped edastatud infokirjana ning kohtumiste käigus. Kokkulepped nende koostööpartneritega, kellele sõlmime lepingud, fikseerime lepingus.</p> <p>Sõnumid toitlustajatele:</p> <ul style="list-style-type: none"> teeme koos, võimalus olla esimene, saada koos meiega see (vääruslik) kogemus, abi ja tugi meie poolt; selged sõnumid, mis on lubatud ja mis ei ole lubatud; selged juhised, kuhu, kuidas, miks (nt jäätmete sorteerimise puhul); soovitused klientidega 	<p>Infokiri saadetud, kokkulepped toitlustajatega, jäätmefirma, turvafirma ning teiste koostööpartneritega on lepinguga fikseeritud.</p> <p>Teeme tagasisideküsitluse, kus küsime tagasisidet ka rohekava täitmisele.</p>

	suhtlemiseks;	
Külastajad, osalejad	<p>Üldised sõnumid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - keskkonnasõbralike sündmuste juhendi kasutamine - milliseid põhimõtteid oleme järginud ala kujundamisel (transport, energia, kordus- ja taaskasutus, materjalide ja ostude läbimõtlemine jne); - lugu: mida me soovime saavutada ja kuidas seda teeme <p>Sõnumid külastajatele, mida kommunikeerime:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sorteerime jäätmeid; - kasutame korduskasutatavaid lahendusi (nõusid); - nõudepesujaam; - võta oma tops, kauss vms kaasa; - tasuta joogivesi kohapeal olemas; - toidujagamiskapp; - mida külastaja saab teha? 	Teeme tagasisideküsitluse, kus küsime tagasisidet ka rohekava täitmisele.